

EXODUS (19) HJM Sales, 14-10-2016

Geliefde broeders en zusters, we hebben in het vorige deel gezien dat Mozes, op het moment dat God hem daadwerkelijk riep als herder van het volk van Israël, onvoldoende op Hem vertrouwde en aarzelde. Zijn geloof schoot tekort. Maar God bewees dat Hij goed, wijs en geduldig is, Zich inlevend in de situatie van de mens. God toonde aan Mozes tekenen op grond waarvan het volk zou geloven, dat hij persoonlijk door God was geroepen. Hij kreeg daarbij ook voor zichzelf een belofte. Een persoonlijk teken! Ex. 3:12 – *“Hij dan zeide: Ik zal voorzeker met u zijn, en dit zal u een teken zijn, dat Ik u gezonden heb: wanneer gij dit volk uit Egypte geleid hebt, zult gijlieden God dienen op dezen berg.”* M.a.w.: *“Ik heb je geroepen en gesproken bij de berg Horeb. Als je straks het volk uitgeleid hebt, mag je hier terugkomen en Mij op dezelfde berg dienen. Dan zal Ik je roepen en opnieuw tot je spreken! Dat is het téken van jouw roeping!”* Zo gebeurde het! Wie wérkelijk geroepen is, ontvangt steeds weer bevestiging. Telkens opnieuw zal God spreken en Zich aan je kenbaar maken.

De tekenen voor het volk bevestigden, dat Mozes inderdaad door God was geroepen om hen naar vrijheid te leiden. Vanuit de slavernij van Egypte in de vrijheid van het Beloofde Land overvloeiende van melk en honing. Het is belangrijk om dit vast te houden! Doch deze tekenen waren niet alleen op Mozes' roeping als leider en herder van toepassing. Het zijn tekenen, die aan ieders leven met herderlijke verantwoordelijkheid over zielen moeten worden gevonden. En deze tekenen zijn voor elke gemeente fundamenteel!

God begón met de eenvoudige staf, die Mozes in zijn handen had (Ex. 4:2). Het was de staf waarmee Mozes Jethro's schapen hoedde. Want we bespreken nog steeds de ontmoeting tussen God en Mozes bij de brandende doornstruik. Deze staf zou Mozes opnieuw moeten gebruiken. Wat is de basale, geestelijke betekenis van die staf? Daarvoor lezen we in Ps. 23:4 woorden van David, de herder: *“Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen, want Gij zijt met mij; Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij.”* We lezen over Gods stok en staf, die David vertroostten. Zo kan een herder op zijn stok en staf vertrouwen ook al bevindt hij zich in een dodelijk gevaarlijke situatie. Hij vreest niet, want hij beschikt over een 'troostende' stok en staf. Een herder had in die tijd een staf om op te leunen en ook daarmee de schapen aanwijzingen te geven en middels een klein tikje in de juiste richting te bewegen. De herder had voorts een stok ter verdediging tegen roofdieren.

In brede zin verbindt de bijbel de staf ook met brood getuige de benaming “staf des broods” (Lev. 26:26; Ps. 105:16; Ezech. 4:16; 5:16; 14:13). Aan die staf werd soms een plat brood gehangen, zo vertelde mij iemand!

Dit alles wil zeggen, dat de geestelijke betekenis van de staf de kracht en vertroosting door Gods Woord (het Brood des Levens) is onder de leiding van de Heilige Geest. Een herder van zielen heeft regelmatig steun uit Gods Woord nodig en daarbij zal de Heilige Geest zijn bemoedigende Trooster zijn (Joh. 14:16-17).

De geestelijke betekenis van de stok is het vermogen om Gods Woord in geloof te hanteren in situaties waarin de vijand aanvalt. Ook nu uiteraard onder de leiding van Gods Geest, Die het juiste Woord Gods doet herinneren (Matth. 4:4,7,10 en 10:19-20). Ook van vermogen om de vijand te kunnen overwinnen gaat troost uit.

Stok en staf hebben beiden dus met Góds Woord en Góds Heilige Geest te maken, maar wel vanuit een andere invalshoek. Is het u niet opgevallen dat de psalmdichter spreekt over Úw stok en Úw staf, die vertroosten? Het is God, Die ons deze zegen schenkt.

In Ex. 4:2-5 lezen we over het eerste teken voor het volk, waarbij dus Mozes' staf betrokken was: *“En de HEERE zeide tot hem: Wat is er in uw hand? En hij zeide: Een staf. En Hij zeide: Werp hem ter aarde. En hij wierp hem ter aarde! Toen werd hij tot een slang; en Mozes vlood van haar. Toen zeide de HEERE tot Mozes: Streck uw hand uit, en grijp haar bij haar staart! Toen strekte hij zijn hand uit, en vatte haar, en zij werd tot een staf in zijn hand.*

Opdat zij geloven, dat u verschenen is de HEERE, de God hunner vaders, de God van Abraham, de God van Izaak, en de God van Jakob.”

God vestigde Mozes' volle aandacht op de staf. De staf veranderde in een slang en daarna weer in een staf. De geestelijke betekenis is, dat God de aandacht van Mozes op het kruis van Golgotha, waar Jezus voor ons stierf, richtte. De staf, representerend Gods Woord en Gods Geest veranderde in een slang, daarmee nú het kruis representerend waaraan Gods Zoon, het vleesgeworden Woord van God hing (Joh. 1:14). We zullen ter verduidelijking twee bijzondere schriftgedeelten lezen.

Joh. 3:14 – *“En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzo moet de Zoon des mensen verhoogd worden;”*

Num. 21:8-9 - *“En de HEERE zeide tot Mozes: Maak u een vurige slang, en stel ze op een stang; en het zal geschieden, dat al wie gebeten is, als hij haar aanziet, zo zal hij leven. En Mozes maakte een koperen slang, en stelde ze op een stang; en het geschiedde, als een slang iemand beet, zo zag hij de koperen slang aan, en hij bleef levend.”*

De slang beeldt in de bijbel doorgaans satan uit. Satan is als het ware de belichaming van de zonde. De slang beeldt nu óók Jezus uit, want Hij nam al onze zonden op Zich. Jezus werd tot zonde gemaakt. 2 Cor. 5:21 – *“Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.”* Hallelujah!

Wie nu Jezus aanziet en gelooft dat Hij al onze zonden droeg en daarvoor is gestorven, wie gelooft dat wij nu voor God gerechtvaardigd zijn, die zal (eeuwig) leven.

De staf werd eerst de slang, waarvoor Mozes vluchtte. Maar de slang veranderde weer in de staf. Satan's macht werd gebroken door Jezus en de kracht van de Heilige Geest. Jezus en de Geest zijn Één. Jezus heeft voor eeuwig de kop van de slang vermorzeld. Door het kruis! Leest u Gen. 3:15 en Openb. 12:9-10 – *“En de grote draak is geworpen, namelijk de oude slang, welke genaamd wordt duivel en satanas, die de gehele wereld verleidt, hij is, zeg ik, geworpen op de aarde; en zijn engelen zijn met hem geworpen. En ik hoorde een grote stem, zeggende in den hemel: Nu is de zaligheid, en de kracht, en het koninkrijk geworden onzes Gods; en de macht van Zijn Christus; want de verklager onzer broederen, die hen verklaagde voor onzen God dag en nacht is nedergeworpen.”*

Het eerste teken leert ons daarom, dat een geroepen herder in de gemeente altijd Jezus verkondigt als grote Overwinnaar over satan dóór Zijn Offer aan het kruis! En hij doet dat in de kracht, actie en vertroosting van de Heilige Geest. Jezus, het vleesgeworden Woord Gods én Gods Geest zijn in de evangelieverkondiging een Eenheid. Zij zijn de Staf in actie! Joh. 16:13-14 – *“Maar wanneer Die zal gekomen zijn, namelijk de Geest der waarheid, Hij zal u in al de waarheid leiden; want Hij zal van Zichzelf niet spreken, maar zo wat Hij zal gehoord hebben, zal Hij spreken, en de toekomstige dingen zal Hij u verkondigen. Die zal Mij verheerlijken; want Hij zal het uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen.”*

Gods Geest zal het door de herder te verkondigen Woord uit Jezus nemen en Hem daarmee verheerlijken.

Dit eerste teken is erg belangrijk! We lazen reeds Num. 21:8-9 over de bijzondere opdracht, welke God gedurende de woestijnreis naar het Beloofde Land aan Mozes gaf. Giftige slangen beten het volk in verband met hun verachting van het hemelse Manna (Gods Woord) en men stierf massaal. Wat een ernstige waarschuwing ook voor ons! Maar toch was God vol Genade toen zij vol berouw tot Hem riepen. Mozes moest een koperen slang maken (koper typeert in de bijbel het oordeel) en aan een paal bevestigen. Degene die was gebeten en de koperen slang aanzag, werd genezen. Welke troost! *“Zie de slang! Zie op Jezus!”* In Hem is genezing voor lichaam, ziel en geest. Want Hij droeg het oordeel aan het kruis en schenkt Genade aan wie Hem aanschouwt. Joh. 1:14,16-17 – *“En het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond (en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van den Vader), vol van genade en waarheid..... En uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade voor genade. Want de wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden.”*

Mozes voerde het eerste teken uit voor het volk van Israël en het volk geloofde. In Ex. 7:9 e.v. lezen we dat Mozes dit teken ook moest uitvoeren voor het aangezicht van Faraö. En wat gebeurde er? De tovenaars van Egypte dachten dit ook te kunnen, en ja, inderdaad werden ook hun staven in slangen veranderd. Maar toen verslond de staf van Mozes in de gedaante van de slang al die andere slangen. Deze nu zijn typebeeld van alle valse, giftige, misleidende theologieën en leerstellingen. En zij zijn geen partij voor het volle Evangelie: eeuwige redding en gerechtigheid uit Genade door het Kruisoffer van Jezus Christus!

Geliefde broeders en zusters, het eerste teken is zo belangrijk. De kern van het Evangelie is Genade voor iedere zondaar, die het kruis van Jezus Christus omhelst.

In Ex. 4:6-8 lezen we over Gods tweede teken: *“En de HEERE zeide verder tot hem: Steek nu uw hand in uw boezem. En hij stak zijn hand in zijn boezem; daarna trok hij ze uit, en ziet, zijn hand was melaats, wit als sneeuw. En Hij zeide: Steek uw hand wederom in uw boezem. En hij stak zijn hand wederom in zijn boezem; daarna trok hij ze uit zijn boezem, en ziet, zij was weder als zijn ander vlees. En het zal geschieden, zo zij u niet geloven, noch naar de stem van het eerste teken horen, zo zullen zij de stem van het laatste teken geloven.”*

Mozes moest het volk een melaatsche hand tonen en daarna een gereinigde hand. In de bijbel typeert melaatsheid het gevolg van zonde en onreinheid. Het is het werk van satan. Dit teken leert dat een geroepen herder diep overtuigd is van zijn eigen zonden, waardoor hij eens voor eeuwig verloren was. Dit geschiedt door de Heilige Geest, want Hij is het immers, Die van zonden overtuigt (Joh. 16:7-11). Maar de herder is niet bang om zijn melaatsche hand aan het volk te tonen. Want hij is immers van zijn melaatsheid gereinigd door Jezus' volmaakte Bloed. Hij was eerst dood in zijn zonden, maar leeft nu met Jezus door zijn opstanding ten leve (getypeerd door de waterdoop – Rom. 6:4). Jezus verbrak alle werken van satan (1 Joh. 3:8). Daarom is de herder niet bang om aan het volk de schaduwkanten en zwakke plekken in zijn karakter te tonen. En zondig vergeving te vragen! Want hij kan daarna een schone, reine hand tonen. En hij is immers in zijn oude natuur geen haar beter dan het volk.

Was de betekenis van het eerste teken om het volk Jezus' kruis te tonen en Gods Genade te doen verstaan, dit tweede teken spreekt dat na zondevergeving en reiniging de opstanding volgt (waterdoop), niet alleen voor Mozes, maar voor elk die het kruis heeft aanvaard.

Wat ik bijzonder vind, is vers 8: *“Zo zij u niet geloven, noch naar de stem van het eerste teken horen, zo zullen zij de stem van het laatste teken geloven”*. Er zijn altijd mensen die moeilijk geloven dat Jezus volkómen Overwinnaar over satan is, dat ál hun zonden zijn vergeven en dat zij voor God volkómen gerechtvaardigd zijn. Maar het lévende, persoonlijke getuigenis van de geroepen herder, dat zijn zonden zijn gereinigd door het Bloed van Jezus en dat hij door Jezus uit Genade niéuw leven heeft ontvangen, zal hen doen geloven.

God gaf zelfs een derde teken, opdat het volk zou weten dat Hij Mozes had geroepen.

Ex. 4:9 – *“En het zal geschieden, zo zij ook deze twee tekenen niet geloven, noch naar uw stem horen, zo neem van de wateren der rivier, en giet ze op het droge; zo zullen de wateren, die gij uit de rivier zult nemen, diezelfde zullen tot bloed worden op het droge.”*

Dit derde teken kent in feite twee kanten: een negatieve en een positieve! De negatieve kant betreft een ernstige waarschuwing ingeval van ongeloof terzake van de eerste twee tekenen. Maar laten we met de positieve kant beginnen.

Mozes moest water uit de Nijl op het droge gieten. Dat wil zeggen dat onder de prediking van een geroepen herder de geestelijke droogte in de gemeente wordt weggenomen. De zalving van Gods Geest rust immers op hem. Zielen met geestelijke droogte en dorheid in het hart worden verkwikt. Want de door God geroepen herder schept zijn woorden uit de rivier van levend water van Gods Geest en giet Het op het droge, dorre hart. En dit levende water wordt tot Bloed. Door een gezalfde prediking worden droge, dorstige zielen verkwikt door het levende water van Gods Geest (Joh. 7:37-39), waarbij het Bloed van Jezus werkzaam wordt. De Heilige Geest wijst daarbij altijd op Jezus (Joh. 15:26) en Zijn Verlossingswerk aan het

kruis van Golgotha, waar Zijn Bloed werd vergoten. En deze zielen nemen Jezus aan en hun zonden worden gereinigd door dit kostbare, wondervolle Bloed.

In uiterste consequentie betekent dit teken, dat ooit de dag komt dat door het Offer van Zijn Bloed, Jezus in Zijn Koninkrijk over de gehele wereld zal regeren. Egypte typeert de wereld!

Maar nu de ernstige waarschuwing in dit teken! We moeten ons realiseren, dat Mozes dit teken moest uitvoeren ingeval van ongeloof in de vorige twee tekenen. Daarbij moeten we tevens bedenken, dat de allereerste plaag over Egypte de verandering van juist het Nijlwater in bloed was (Ex. 7:17). Hierdoor stierf ál het leven in de rivier. Een vreselijk oordeel, want de Nijl was Egypte's levensader. Egypte was voor de bevloeiing van de akkers afhankelijk van dit water en ook van de hierin levende vissen.

Verwerping van de eerste twee tekenen, d.w.z. van Jezus' Kruisoffer en van de volkomen vergeving en reiniging van zonden (opstanding in nieuw leven), heeft de geestelijke dood tot gevolg. Geen geestelijk leven meer! M.a.w., wie niet gelooft, komt vanzelf onder het oordeel terecht. Joh. 3:18 – *“Die in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld, maar die niet gelooft, is alrede veroordeeld, dewijl hij niet heeft geloofd in den Naam des eniggeboren Zoons van God.”*

Maar Mozes bleef wantrouwig. Hij vertrouwde het niet, bleef twifelen en vroeg God om maar een ander te zenden. Ook gezien het spraakgebrek dat hij volgens de Joodse overlevering had. Terwijl God eerder zo duidelijk had gemaakt hem zelfs een teken te geven, nl. door persoonlijk met hem te zullen zijn (Ex. 3:10-12). Ex. 4:10-13 – *“Toen zeide Mozes tot den HEERE: Och Heere! ik ben geen man wel ter tale, noch van gisteren, noch van eergisteren, noch van toen af, toen Gij tot Uw knecht gesproken hebt; want ik ben zwaar van mond, en zwaar van tong. En de HEERE zeide tot hem: Wie heeft den mens den mond gemaakt, of wie heeft den stomme, of dove, of ziende, of blinde gemaakt? Ben Ik het niet, de HEERE? En nu ga henen, en Ik zal met uw mond zijn, en zal u leren, wat gij spreken zult. Doch hij zeide: Och, Heere! zend toch door de hand desgenen, dien Gij zoudt zenden.”*

Mozes bleef koppig! Ongelovig dat God zijn mond zou gebruiken! God zei notabene, dat Hij met zijn mond zou zijn. M.a.w. hoezo spraakgebrek? Mozes legde de vleselijke redeneringen van zijn hart niet het zwijgen op, waardoor er geen vrede in hem was. Terwijl God zei: *“Ben IK niet de HEERE (dus de Almachtige)?”* Mozes blikte op zijn tekortkomingen en zwakheden, zich niet realiserend dat deze God juist gelegenheid boden om Zijn genade te openbaren. Paulus had het wel ontdekt. 2 Cor. 12:9-10 – *“En Hij heeft tot mij gezegd: Mijn genade is u genoeg; want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht. Zo zal ik dan veel liever roemen in mijn zwakheden, opdat de kracht van Christus in mij wone. Daarom heb ik een welbehagen in zwakheden, in smaadheden, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden, om Christus' wil; want als ik zwak ben, dan ben ik machtig.”* Paulus kon rusten in de Heer.

Rust in geloof in de Heer, broeders en zusters, want Hij is sterk én zo zegt de bijbel immers: *“De strijd is des Heren”* (Ex. 14:14; 1 Sam. 17:47; 2 Kron. 20:15,17). Hebr. 4:9-11 – *“Er blijft dan een rust over voor het volk Gods. Want die ingegaan is in zijn rust, heeft zelf ook van zijn werken gerust, gelijk God van de Zijne. Laat ons dan ons benaarstigen, om in die rust in te gaan; opdat niet iemand in hetzelfde voorbeeld der ongelovigheid valle.”*

Toen gaf God zelfs nog een vierde teken! Wat een overvloedige Genade van God!

Ex. 4:14-16 – *“Toen ontstak de toorn des HEEREN over Mozes, en Hij zeide: is niet Aäron, de Leviet, uw broeder? Ik weet, dat hij zeer wel spreken zal, en ook, zie, hij zal uitgaan u tegemoet; wanneer hij u ziet, zo zal hij in zijn hart verblijd zijn. Gij dan zult tot hem spreken, en de woorden in zijn mond leggen; en Ik zal met uw mond, en met zijn mond zijn; en Ik zal ulieden leren, wat gij doen zult. En hij zal voor u tot het volk spreken; en het zal geschieden, dat hij u tot een mond zal zijn, en gij zult hem tot een god zijn.”*

Het feit dat God boos werd, bewijst dat Mozes geen ware nederigheid in zijn hart had. Hij wilde niet instappen. Zijn eerdere uitspraak: *“Wie ben ik, Heer?”* was in de kern geveinsde nederigheid. Er was sprake van ongeloof dat God met hem zou zijn. Ongeloof is geen nederigheid, maar verkapte hoogmoed, omdat wij (nadruk op wij) geen reden vinden om God te geloven. Als wij weigeren te geloven, maken wij God tot een leugenaar (1 Joh. 5:10).

Terwijl zelfs de beroedste spreker door God kan worden gebruikt tot zegen. Terwijl de allerbeste spreker zonder Hem faalt. Als wij altijd maar blijven blikken op onze onvolmaaktheid, tekortkomingen en onwaardigheid, achten wij Jezus' Verzoenings- en Verlossingswerk op Golgotha onvoldoende voor ons. Dan verwerpen wij dat Hij ons totaal gerechtvaardigd heeft en voor God volmaakt heeft (Hand. 13:38-39; Col. 2:10). Jezus heeft alles reeds volbracht en de volle prijs betaald. Daarom zijn wij pas wérkelijk nederig als we ons eigen-ik geheel opzij zetten in vertrouwen dat Hij het nu ook zal doen, waardoor wij in Hem mogen rusten.

God bepaalde dat zijn broer Aäron voor Mozes zou spreken. Aäron zou hem tegemoet komen! Mozes mocht niet zelf spreken. In plaats dat hij Gods enige werktuig voor verlossing was, werd hij nu mede-arbeider. Maar ook hierin zien we Gods geweldige, voorzienende Genade voor ons. Want de naam "Aäron" (in Hebreeuws "Aharon" – אהרֹן), welke van onbekende herkomst is, betekent volgens onderzoekers "hij die licht geeft, cq. brengt". Deze betekenis én de onbekende herkomst én het feit dat Aäron héél goed voor Mozes zou spreken, leert ons, dat Aäron een typebeeld van Gods Geest is. De Geest komt de geroepen herder tegemoet. Hij spreekt voor de herder en legt Zijn zalving op hem. Wat een Genade!

Bij dit teken past de overtuiging, dat de herder uit zichzelf Gods volk niets te bieden of te zeggen heeft, wat tot bekering en voeding aanleiding geeft. Hij (en ook wij!) is Gods mede-arbeider (1 Cor. 3:9). God doet het werk door Zijn Geest.

De herder mag daarom niet met eigen stem spreken. Dat wil God niet! Alle woorden die hij uit hoofde van zijn ambt moet spreken, of het nu vanaf de kansel, in een pastoraal gesprek of in een vergadering is, moeten woorden van de Heilige Geest zijn. De herder mag vanaf de kansel slechts gedreven door Gods Geest een boodschap brengen. Uit zijn mond mag enkel de stem van de Geest worden gehoord. Daarom ook dient hij met de Geest gedoopt te zijn.

Toen kon Mozes nog slechts overstag gaan. Met de staf (type van Woord en Geest) in zijn hand ging hij op weg naar het volk. Hij ging eerst nog langs bij zijn schoonvader Jethro, maar daar zullen we het in de volgende les over hebben. Mozes voelde zich nu beschermd en geleid door God. Hij geloofde! En ik vind het zo fantastisch dat God, Die eerst boos op hem was, in de beschrijving van geloofshelden in Hebr. 11 uitsluitend Mozes' geloofsdaden memoreert. God houdt geen aantekening van ons falen bij!

Mozes ontmoette Aäron bij de berg Gods (die hem kuste – als innig teken van de doop en vervulling met Gods Geest). Ex. 4:27 – *"De HEERE zeide ook tot Aäron: Ga Mozes tegemoet in de woestijn. En hij ging, en ontmoette hem aan den berg Gods, en hij kuste hem."* En samen met Aäron toonde hij aan het volk de tekenen. En het wonder gebeurde.

Ex. 4:27,29-31 – *"Toen ging Mozes en Aäron, en zij verzamelden al de oudsten der kinderen Israëls. En Aäron sprak al de woorden, die de HEERE tot Mozes gesproken had; en hij deed de tekenen voor de ogen des volks. En het volk geloofde, en zij hoorden, dat de HEERE de kinderen Israëls bezocht, en dat Hij hun verdrukking zag, en zij neigden hun hoofden, en aanbaden."*

Het volk hoorde, zag de tekenen, geloofde en boog voor God. Het erkende Zijn wil om hen overvloedig te zegenen en dat Mozes hen uit de slavernij zou leiden. En zij aanbadten Hem.

Geliefde broeders en zusters, moge God u deze week zegenen. Amen.

(wordt vervolgd)